

Letartóztatták a képlópás bandavezérét

● Róma (MTI)

Az olasz rendőrség hétfőn este letartóztatta a budapesti Szépművészeti Múzeumban történt képlópás bandavezérét.

Ivano Scianti — akiről korábban olyan hírek terjedtek el, hogy külföldön bujkál — az észak-olaszországi Reggio Emilia közelében egy faluban lapult. A szó szoros értelmében: miután a nyomozók rátörték rejtékelyére, egyszerű mélyéből húzták elő a szándékos emberelés és rablás miatt körözött 39 éves bűnözőt.

Erdemes felidézni a január közepén Rómában tartott sajtókonferencián elhangzottakat: a magyar rendőrség adatai vezettek el Sciantinhoz, valamint bandájának más tagjaihoz. Az olasz hatóságok ugyanis összefüggést láttak a budapesti képlópás és a múlt év januárjában, Modena mellett végrehajtott rablógyilkosság között. Ott mint-

egy félmilliárd líra értékű műtárgyat — képeket, antik bútorokat — raboltak el, miután előzőleg agyonlőtték az őrt.

Az olasz rendőrség Ivano Scianti és a budapesti képlópásban is részt vevő Graziano Iori után nyomozva jutott el Giacomo Morinéhoz, akiről kiderült, hogy ő volt a Szépművészeti Múzeumból ellopott képek szállítója. Az ő letartóztatása és vallomása indította el a további letartóztatásokat.

Sciantiról időközben az is tudomására jutott az olasz rendőröknek, hogy a budapesti lopást már 8-10 évvel korábban, megbízásból, végre akarta hajtani. A nyomozókat informáló műkereskedő szerint azonban akkor, a képek túlságosan is közös, mert volta miatt, állalt a tervről.

A banda még bujkáló egyetlen tagja, Graziano Iori kézrekerítésére folytatják a nyomozást.

„Visszatartó büntet!”

● Párizs (TASZSZ)

„Visszatartó büntetnek” minősítette az Iráni Néppárt (Tudeh) tíz vezető személyiségének kivégzését a Francia Általános Munkásszövetség (CGT) szakszervezeti központ országos titkárnak Párizsban közzétett nyilatkozata.

A CGT nyilatkozata — rámutatva, hogy az iráni hatóságok újabb megtorlási kísérletek elő politikai foglyok száza ellen — felhívással fordult a francia dolgozókhoz, az ország szakszervezeteihez: tegyenek meg minden tőlük telhető az iráni börtönökben selylő politikai foglyok szabadon bocsátása érdekében.

Összecsapások

● Teherán (DPA)

Irán kedden alaptalannak minősítette és erősen cáfolta azt a bagdadi közlést, hogy az iraki légierő hétfőn légitámadást intézett olasz szállító hajók ellen az iráni Hárg-sziget kikötőjében. A TASZSZ szovjet hírügynökség egy amerikai intervenció lehetőségére hívja fel a figyelmet.

Bagdadban hétfőn közölték, hogy az iraki erők blokádot állítottak a Hárg kikötőjéig. Az Asz Szaura című hivatalos bagdadi napilap kedden azt írta, hogy Irak a többi iráni kikötő blokádot alá helyezését is tervezi, a Hárg elleni támadást más iráni stratégiai célpontok elleni csapások követik majd.

Változatlan hevességgel folytat kedden az összecsapások az iraki-iráni frontvonalon. Az IRNA iráni hírügynökség jelentése szerint az iráni erők folytatják a támadást a front déli szakaszán. Az INA iraki hírügynökség kedden az iraki ellen-támadásról számolt be. Jelentése szerint az iraki csapatok üldözöbe vették az iráni csapatok maradványait. Az INA közlése alapján az előre nyomuló egységek katonái már iráni területen vannak.

Teherán és Bagdad egyaránt a másik fél jelentős veszteségeiről számolt be. A TASZSZ-hírügynökség az Egyesült Államoknak a térséggel kapcsolatos legutóbbi lépéseit kommentálva megállapítja: az amerikai kormány, miután a Perzsa-öblöt létfontosságú érdekevezeték nyilvánította, folyamatosan növeli katonai jelenlétét a térségben, és intervenciót készít elő.

Magyar–jugoszláv gazdasági kapcsolatok

● Belgrád (MTI)

A magyar–jugoszláv gazdasági együttműködésről adott interjú Dienes Béla, a belgrádi magyar kereskedelmi képviselő vezetője az MTI tudósítójának, Kopreda Dezsőnek.

— Miként jellemző a magyar–jugoszláv gazdasági kapcsolatok alakulását általában, és különösen az utóbbi években?

— A hosszabb ideje eredményesen alakuló gazdasági együttműködés elválaszthatatlan a Magyarország és Jugoszlávia közötti jó politikai, államközi kapcsolatoktól, az élet egyéb területein is sikeresen fejlődő viszonytól. Tartalmi gazdagodása, volumenének folyamatos bővülése alapvetően tehát nem csupán kereskedelmi kérdés, hanem politikai, államközi kapcsolatoktól, az élet egyéb területein is sikeresen fejlődő viszonytól. Tartalmi gazdagodása, volumenének folyamatos bővülése alapvetően tehát nem csupán kereskedelmi kérdés, hanem politikai, államközi kapcsolatoktól, az élet egyéb területein is sikeresen fejlődő viszonytól.

— Melyek gazdasági együttműködésünk meghatározó súlyú területei, és milyen kilátásai vannak a további fejlődésnek?

— Kiemelném a közúti gépjárművek gyártásában létrejött kooperációt, a jugoszláv országutakon futó mintegy hatezer Rába-kamiont, amelyek ellentétlenül gyárunk nehézipari gépjárművek részegységeit, öntvényeket, alkatrészeket vásárolnak jugoszláv partnereiktől. A vegyipari együttműködés keretében évente 280 000 tonna műtrágyát és komponenseket szállítunk

egymásnak, a facellulóz ipari együttműködés alapján fát szállítunk déli szomszédunknak, ahonnan cellulóz importálunk évente mintegy 50 millió dollár értékben. Megemlítendő továbbá a szén-koks egyezmény, a Zasztava gépjármű-kooperáció, a mosógép-, hűtőgép- és szerszámgyártási kooperáció. Figyelemre méltó kooperáció van kialakulóban a számítástechnikai ágazatban, a gázkészülékek előállításában, a gépipar egyéb területein. A gazdasági együttműködésünk még számos, ki nem merített lehetőséget kínál. A további fejlesztés ilyen lehetséges területei a többi között: a vaskohászat, a gépipar egyes ágazatai (energetikai berendezések, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépek), a műszeripar, a vasúti gördülőanyagok gyártása és általában a mezőgazdaság. A magyar–jugoszláv gazdasági együttműködési bizottság legutóbbi ülészakán már konkrét feladatokat határoztak meg ezzel kapcsolatos néhány területen, ezek is alátámasztják azt a meg-alapozottan derülő értékelést, hogy a két ország gazdasági együttműködése a jövőben is töretlenül fog fejlődni.

A JKSZ KB ülése

● Belgrád (MTI)

Jugoszlávia továbbra is rendkívül bonyolult gazdasági helyzetében kiemelt fontosságú feladatot a hosszú távú gazdaságstabilizációs program következtetés végrehajtása, és e dokumentumban megjelölt célok elérésére irányuló küzdelemben a Jugoszláv Kommunista Szövetségének egységesen és határozottan kell cselekednie — hangsúlyozta Petar Matic, a JKSZ KB elnökségének tagja a Központi Bizottság kedden délelőtt Belgrádban megkezdődött ülése előtérjében. A napirend értelmében a tanácskozáson a korábbi KB-üléseken az ország gazdasági helyzetéről hozott határozatok végrehajtását értékelik, és megjelölik a kommunistaik további tennivalóit ezen a téren.

A beszámoló méltatta a jugoszláv gazdaság által az elmúlt évben elért eredményeket, így az ipari termelés 1,3 százalékos növekedését. Külön kiemelte a fizetési mérlegben az év végén jelentkezett 300 millió dolláros többletet, valamint azt a tényt, hogy Jugoszlávia 1983-ban eleget tett külföldi fizetési kötelezettségeinek. Matic ugyanakkor a nagyobb határozottság, szükségességét hangsúlyozta a fejlesztési stratégiában, s a gazdasági törvényszerűségek érvényesítésében. Bírálóan szövelt a köztársaságok és tartományok, a föderáció szintjén egyre fokozódó adminisztratív beavatkozásokról, és állást foglalt az öngazgatási elvek teljesebb érvényesítése mellett.

Tiltakozás Indiában

● Új-Delhi (TASZSZ)

Indiában — az ország északkeleti államaiban, Pandzsábban és Harijánában zajló véres események hírére — széles körű tiltakozást váltottak ki az ország biztonságát fenyegető külső és belső erők legutóbbi akciói.

India külső és belső ellenségei továbbra sem mondták le az ország szuverenitását és területi épségét fenyegető terveikről — mutattak rá a függetlenségi harcosok társaságának felhívására Új-Delhiben tartott nagygyűlés résztvevői. Az indiai népek küzdenie kell az ország függetlenségéért és szabadságá-

ért, és fel kell lépnie az ország szétszakítását célzó akciókkal szemben — hangsúlyozták a felszabadító függetlenségi harc veteránjai.

India neves közéleti személyiségeinek népes csoportja dokumentumot hozott nyilvánosságra, amelyben nyugtalanságukat fejezték ki amiatt, hogy Pandzsáb és Harijana államokban nemzet- és társadalomellenes elemek békés polgári lakosokat gyilkolnak le, terrorakciókat hajtanak végre, és vallási-etnikai összetűzéseket provokálnak. Külföldi ügynökök fegyveres és pénzügyi támogatást nyújtanak ezeknek a csoportoknak.

Meglepetés New Hampshire-ban?

● Washington (MTI)

Meglepetést ígérték kedden az utolsó közvélemény-kutatások az egyesült államokbeli New Hampshire állam demokrata párti előválasztásán. A papírforma szerint az előválasztásoknak az országos felmérésekben magasan vezető és az egy héttel ezelőtt Iowában győztes Walter Mondale volt alelnök főlényes győzelmét kellett volna hozniuk.

Meglepetés Gary Hart coloradói szenátor esélyeinek minden várakozást meghaladó felszökése, közvetlenül a szavazóhelyiségek megnyitása előtt. A választások reggelén néhány — nem tudományos — felmérés már azt mutatta, hogy Hart teljesen felzárkózott, s Mondale-hez hasonlóan, a szavazatok mintegy harminc százalékára számíthat. John Glenn szenátor, a volt asztronauta és Jesse Jackson néger polgárjogi vezető küzd a harmadik helyért.

A demokrata párt liberális szárnyát képviselő Gary Hart szenátor, aki 12 évvel ezelőtt ugyanezen a helyen George McGovern kampányának vezetőjeként kezdte nagypolitikai pályafutását, országos viszonylatban New Hampshire előtt nem számított komoly vetélytársnak.

A demokrata pártnak jelenleg még nincs olyan jelöltje, aki képes bejutni a Pehér Háza. A hangulat napról napra való változása nagyrészt ennek a bizonytalanságnak a jele. A párton belüli vetélkedés további kiéleződése ugyanakkor csak növeli, s nem oldja meg az ellenzékben levő burzsoa párt gondjait.

A New Hampshire-i előválasztások eredményei szer-

dán válnak ismertté. Eredetileg mindkét párt részéről mintegy százezer szavazó részvételére számítottak. A kedden New Hampshire földjére hulló húsz centiméteres hóban, és a havazást kísérő viharban azonban a „királycsinálók” számának további csökkenésével számolnak.

Siklós János

Zilahy Lajos utolsó évei

18.

A következő napon a megbeszéltek időben bekapogtam a szálló első emeletén lakó Zilahyhoz. Egy alacsony termetű, vékony dongájú, ősz hajú embert találtam nála. Beszélgették, de amint belétem, abbahagyták. Zilahy kedélyes hangulatban volt:

— Bemutatom neked Zoltán Árpádot, ez az az ember, akinek a segítségével a Halálos tavasz százötvenezer dollárt hozott.

— Csak most hozzon annyit.

— Annyit? Százszor annyit.

Rövid ideig tartó beszélgetés után a bemutatott férfi elment, és Zilahy megjegyezte: „Mélységesen szegyellem, amíg élek, hogy akkor, amikor a legnagyobb (elő) magyar írónak, Krúdy Gyulának nem volt pénze, hogy kifizesse a villanyzámláját (kikapcsolták az áramot öbudi lakásában), hogy ruhát vegyen az érettségil ünnepségre készülő lányának (Zsófinak), s azon az éjszakán meg is halt — akkor én óriási vagyon, 105 ezer (akkori) dollárt kerestem a Halálos tavasszal.”

— Szegény Krúdy, már semmit sem lehet jóvátenni.

— Azt a filmemet, a Halálos tavaszt, annak idején néhány nap alatt összeváltuk ezzel a Zoltán Árpáddal, Emlékszem, Karády Katalin miatt nagy vitáim voltak a családommal és közvetlen baráti körömmel is. Amikor közltem velük, hogy az egyik főszerepre ezt az is-

meretlen színésznőt szerződtetem, azt gondolták rólam, hogy megőrültem. Sztárokat ajánlottak, akik majd nevével, játékukkal fémjelzik a filmet. Nem engedtem nekik, azt mondtam: „Ti nevekben gondolkotok, én meg képekben. Látom azt a nőt (Karádyt), és a legideálisabb szereplője lesz a filmnek. Amikor aztán a film összeállt, valamennyien elámulnak, és többé sohasem kifogásolták döntéseimet a szereplők megválasztásában, akár filmről, akár színdarabról esett szó.

— Na, majd a második Halálos tavasz, a magyar mozikban!

— Azt nem. Ez a film sohasem kerülhet a magyar közönség elé. Karády Katalin, Jávor Pál és Szörényi Éva után otthon kiállni egy újabb Halálos tavasz-szal, az kész bukás. Még akkor is, ha Szörényi szerepében Milena Drávic hasonló értékű és kaliberű színésznő, és aki tulajdonképpen megérdemelné, hogy ezen a filmen keresztül kijusson a világra.

Megpróbáltam kiköszönteni a filmügyek világából.

— Mondd, milyen viszonyban voltál te Gömbös Gyalával?

— Milyen viszonyban? Jó viszonyban. Ő volt a miniszterelnök, én meg a Magyarország fő-szerkesztője.

— Jó, de a politikájával milyen viszonyban voltál?

— Ha a népi írónak és Gömbösnek az általam szervezett találkozója vagy kíváncsi, és az új szellemi frontra, amelyet akkor meghirdettem, arról elmondhatom a véleményemet.

— Ezekre is kíváncsi vagyok, természetesen, és minden érdekel, ami az akkori időkbeli való.

— Egy érdekes történettel kezdem.

Mint eddig minden esetben, most is messziről indult.

— A harmincas évek közepén Két pár se-lyemharisnya címen megjelent egy szovjet író könyve, magyar nyelven. Jó könyv volt, kritikát

írtam róla, megdicsértem. Néhány nappal később a szerkesztőségben megjelent egy Agólián néven jelentkező úr, aki a szovjet kulturális közvélemény nevében elismerését fejezte ki a kedvező kritikáért, és kérdezte, elfogadná-e egy találkozóra szóló meghívást, a Szovjetunió kulturális életének valamelyik vezető személyisége szeretne velem beszélni. Miután a meghívást elfogadtam, Agólián közölte velem, hogy ezen a beszélgetésen arról lenne szó, hogy valamiféle kulturális kapcsolat létesítésének keretében érdemes volna kezdeményezni könyvek cseréjét, fordítását stb. Erre a nem várt ajánlatra azt feleltem, hogy két kézzel segítem az ügyet, és még egyéb kulturális termékek cseréjét is kilátásba helyeztem. Agólián nagyon köszönte az érdeklődést és a segítőkészséget, s azzal távozott, hogy néhány napon belül majd újra jön, és akkor nyélbe ütjük a találkozót.

— Harmadnap Gömbös Gyula miniszterelnök hívott. Odaérkezésemkor még bent volt nála Serédi Jusztinián, a bíboros hercegprímás, de egy percet, ha vártam, megszóltal a csengő a titkárnő asztalán. Az bement a miniszterelnökhöz, és néhány másodperc múlva megjelent az ajtóban Gömbös a hercegprímással.

— Muszáj volt csöngötnem, itt van a gomb az íróasztalom fölkeia alatt, mert ez a szószátyár az egész napját nálam töltene” — ezzel fogadott, azután az asztaláról levett egy gépelt papírt, és megkérdezte:

— Igaz-e, hogy találkoztál beszélél meg egy orosz kulturális személlyel? Igaz-e, hogy sokoldalú könyv- és egyéb kulturális termékek cseréjének a lehetőségét helyezted kilátásba?

— Ez mind igaz — feleltem —, de mi a probléma?

— Szerencsétlen, te az oroszokkal akarsz cse-reberélni?

— Miért? Csak neked lehet cseplőgépeket cse-reberélni?

(Folytatjuk.)